

É R T E S I T Ó

AZ ERDÉLYI MÚZEUM-EGYESÜLET ORVOSTUDOMÁNYI SZAKOSZTÁLYÁBÓL.

XXXVI. kötet.

1914.

IV. füzet.

Szabó Dénes bevezető előadásának vázlata.

Az E. M. E. orvostudományi szakosztálya 1914. október hó 3. ülésén.

Tisztelt Szakosztály!

Az a létért való küzdelem, melyet ellenségeink mireánk zúdítottak, az erők kifejtésének legnagyobb mértékét kívánja meg tőlünk is. A tömeg kifejtés eltolódásokat hozott létre, melyekről legfeljebb sejtelmünk lehetett. A sorhad és a hivatásos katonatisztek száma eltűnik a polgári elem hadba állításával, a valóságos nép hadsereggé megszorodott tartalékos, népfölkelő stb. katonák és tisztek tömegében. A katonarvosok számát jóval fölülmúlja a polgári életből elvont orvosok tömege. A néphadsereg ki volt képezve, a keretek meg voltak, örömmel láttuk, hogy véreink tömege kitűnő felszereléssel távozott a harcztérre. Vajjon az egészségügyi felszerelés is elegendő annak a nagy tömegnek ellátására, a melyet mint a háború áldozatát el kell látnunk s újra harcvezonalba állítanunk lehetőleg gyorsan. A sebesültek és betegek olyan nagy tömegére kell számítanunk a százalékos számítás alapján, hogy a meglévő katonai és polgári kórházak nem lehetnek elegendők, épügy a katonaság kötelékébe tartozó orvosok nem elegendők az orvosi ellátásra.

Tudjuk, hogy a békelétszámúhadseregnek szükséges katonarvosok létszáma mindig elégtelen volt, tudjuk, hogy a tartalékból behívott orvosokkal sem igen lehetett könnyen pótolni nagyobb hadgyakorlatoknál a hiányt. Sajnos, egészségügyi intézményeink, kórházaink terjedelme békében is többnyire elégtelen. A háborúban a közegészségügyet szolgáló „vöröskereszt“ intézmények és keretek sajnos csak papíron voltak meg. Látjuk,

hogy az orvosi rendnek méltánylásában s hivatása megbecsülésében mutatkozó hiány épúgy a katonaságnál, mint a közgazgatásnál mošt érezte:ti a hatását. Azok, a kik a legtöbbet élezelnek az orvosokról, ha bajba jönnek, legjobban kiabálnak orvos után azzal, hogy rögtön segítsen. Az orvosok követelése: i a közegészség érdekében süket fülekre találtak s azért sok hiányzik nálunk, a mi a németeknél tényleg meg van. A „Mentők kongresszusán“ Bécsben bámulva láttam Németország felkészültségét az első segély érdekében s végeredményben háború esetére.

De ne panaszkodjunk. A magyar egyénileg és a társadalma is olyan, hogy a mit évek hosszú során való előkészítéssel apránként könnyen beszerezhetett volna, lelkesedésében pár hét alatt előteremti a legnagyobb áldozatkészséggel is. Kétségtelenül lesz hiba ebben a sietséggel előállított munkában, vagy intézményben. Az orvosi rendünk is kivieszi részét a közös munkából, melynek végezelja nemzeti létünk biztosítása, a hevenyészett kórházak orvosi ellátása nagyobbrészt az itthon maradtak feladata. Ma nemesak a harezba vonúlt orvosok, de mi mindnyájan katona orvosok is vagyunk, a hareztérről hazaküldött sebesültek és betegek gyógyításával fokozzuk nemzetünk ellentálló képességét és segítjük a végső diadalra.

Az orvosi tudomány oly számos ágra oszlik, hogy a mivélés érdekében épúgy, mint a gyakorlati érvényesítés a betegek gyógyítása érdekében, egy-egy ágnak a művelése nemesak divatossá, de szükségessé is vált. A különböző szakmák mivelői ma mind a sebesültek és betegek ellátására hivatottak és az általános orvosi műveltség és tudás terjedelmére mutat, hogy az első ellátás úgy a mint ezt eddig tapasztaljuk, többnyire kifogástalan.

Kolozsvár városa egyetemével abban az előnyben van, hogy a betegeknek nagyon sok szakmából hivatott művelő áll rendelkezésre.

Kartársaink körében merült fel az eszme, hogy a sebesültek és betegek gyógyításának irányítása szempontjából az egyes szakemberek előadások tartásával bevezessék egy-egy kérdésnek a megvitatását. Legyen orvosi tanácskozási hely, a

hol a hevenyészve berendezett kórházak szükségletei megvitathatók legyenek. A testület egyetemessége javaslattal álljon elő, ha valamely intézkedést szükségesnek tart. Mindezeknek keretétől legezészerűbbnek látszott, ha az E. M. E. orvostudományi szakosztályának rendes szaküléseit megindítjuk, s a közérdeklődésnek s szükségnek megfelelő kérdésekben szakembereket felkérünk az előadások megtartására.

Az orvostudományi tanártestület nevében újólal hangsúlyozom, hogy a midőn a hadügyi kormánynak felajánlotta 400 ágyát a háború sebesültjeinek és betegeinek gyógyítására, mindegyik tagja szaktudásának megfelelő tanácsadásra is vállalkozik. Kétségtelenül legjobban lesz ellátva az a beteg, a melyik szakmabeli különös gondozást kíván, ha egy-egy kiegészítő kórház ilyen beteget felvételre átteszi a megfelelő klinikai osztályra.

Nemzeti létünk és szabadságunk nagy küzdelmében nem kételkedem, hogy hadseregünk, a mi fiaink vitézsége és kitartása böles vezérlet alatt kifogja erőszakolni a döntő eredményt és a dicső győzelmet. Az egész társadalomnak s különösen nekünk az orvosi rendnek kötelességünk ezt a küzdelmet legjobb erővel támogatnunk. Az erőkifejtés csak kölesönös támogatással válik hatásossá, hogy a társadalomban meg van a jó akarat, mutatja önkéntes betegápoló nőink önfeláldozó buzgalma. Nekünk, orvosoknak a sebesültek és betegek munkaképességének helyreállításában nem csak szép, humánus kötelesség, de nemzetgazdaságilag hasznos, a haza védelme szempontjából fontos feladat teljesítése is jut osztályrészül. Nem kételkedem, hogy közös erővel, egymásnak támogatásával ennek a feladatnak meg is fogunk felelni a hadseregünk és a haza javára. Ugy legyen!